

Tervezői kompetencia- fejlesztési keretrendszer

Féléves beszámoló dolgozat

Molnár L. Péter

MOME DLA 2018-19 tavasz

Témavezető: Koós Pál

2019. június 11.

0. Tartalomjegyzék

0. Tartalomjegyzék.....	2
1. Bevezetés.....	3
2. Hipotéziseim.....	3
2.1. Korábbi állapot.....	3
2.2. Féléves felülvizsgálat.....	3
2.3. Újraderfinálás.....	4
2.4. Új fogalmak definíciója.....	5
3. Teszt lefolyásának meghatározása.....	6
3.1. Célok.....	6
3.2. Oktatók bevonása.....	6
3.3. Szakfelelősök, intézményvezetők bevonása.....	7
3.4. Diákok bevonása.....	8
4. Felhasznált irodalom.....	8
5. Mellékletek.....	8

1. Bevezetés

Az aktuális félévben a tervezői kompetencia fejlesztési keretrendszer továbbfejlesztésével foglalkoztam, valamint teljesítettem a kötelező képzésből hátralévő tárgyaimat. A félév során a különböző tárgyak teljesítéséhez 3 további dolgozatot készítettem, amik részben érintik a doktori kutatásomat. Ezek a beszámoló dolgozat mellékletét képezik.

A kutatási tevékenységem célja jelen félévben az volt, hogy pontosítsam az elkészült keretrendszer tesztelésének módját és menetét. Emellett felmerült a hipotéziseim pontosításának igénye is.

2. Hipotéziseim

2.1. Korábbi állapot

Hipotéziseim a legutóbbi félév során eképp alakultak:

- A. Jobb designereket lehet képezni, ha a mentoráltak strukturált visszajelzést kapnak a teljesítményükről.
- B. A kompetenciák elsajátításán alapuló visszajelzések az eredményeken alapuló visszajelzéseknél jobban segítik a mentoráltak fejlődését, mint a hagyományos visszajelzések és a trial-and-error jellegű önálló előrehaladás.
- C. Ha egy design-orientált szervezet tagjai gyakorolják az önértékelést, akkor az hozzásegíti az ilyen szervezeteket a hatékonyabb működéshez.

2.2. Féléves felülvizsgálat

Oktatókkal és doktori képzésen résztvevő hallgatókkal folytatott beszélgetéseim során, ahogyan próbáltam a kutatási témámat és a hipotéziseimet bemutatni, a következőket állapítottam meg. A "B" és a "C" hipotéziseim kellően pontosan és jól definiáltak voltak ahhoz, hogy beszélgetőtársaim megértsék azt, hogy ezek hogyan kapcsolódnak a témámhoz. Továbbá ezen hipotéziseimet mások is empirikus kutatás útján igazolhatónak vagy cáfolhatónak tartották. A "B" hipotézis, logikusan levezethető módon, az előző dolgozataimban felvázolt tesztelési folyamat során igazolható vagy cáfolható. A "C" hipotézis pusztán az említett teszt alapján nem igazolható vagy cáfolható, mivel a kompetencia-alapú visszajelzések körénél tágabb körre vonatkozik, amit a kutatási tevékenységem során nem érintek. Így a "C" hipotézis pontosításra szorul.

Az "A" hipotézis ugyanakkor kifejezetten problémás. A probléma fő forrása a "jobb designer" kifejezés. Bár kísérletet tettem a fogalom pontos meghatározására, de még így is adódnak problémák. A "design" szó önmagában is túl tág, annál is inkább, mert angol és magyar nyelven nem teljesen ugyanaz a jelentéstartalma. A "designer" szó meghatározása még nehezebb, és ennek a fejtegetésébe nem is szeretnék a dolgozatomban belemenni. Annak meghatározása, hogy mi jó, vagy jobb, még problémásabb, főleg egy designer-re vonatkoztatva: mi alapján lehet ezt eldönteni? Oktatók vagy mentorok véleménye alapján?

Más designerek véleménye alapján? Művészettörténészek véleménye alapján? Laikusok véleménye alapján? Elnyert díjak alapján? Ezek feltérképezése akár egy külön dolgozat témája is lehetne.

2.3. Újrdefiniálás

A felülvizsgálat eredményei alapján arra a következtetésre jutottam, hogy a "B" hipotézis változatlan formában megtartható, a "C" hipotézis pontosításra szorul, az "A" hipotézist pedig elhagyom. Ha a "B" hipotézis igaznak bizonyul, akkor az rámutat arra, hogy a mentoráltak munkájának segítése jobban megvalósul egy kompetenciák elsajátításán alapuló visszajelzésekkel. Egy pontosított "C" hipotézis – amennyiben igaznak bizonyul – pedig igazolhatja, hogy érdemes az értékelési rendszerbe felvenni az önértékelést. Ha ez a két állítás igaz, akkor az részben már igazolja a kompetencia-fejlesztési keretrendszer létjogosultságát.

Pontosított "C" hipotézis:

- C. Ha egy olyan design-orientált szervezet tagjai, amely kompetencia-fejlesztési keretrendszer szerint biztosít visszajelzést a tagjainak, gyakorolják az önértékelést, akkor az hozzásegíti az ilyen szervezeteket a hatékonyabb működéshez.

A munkám egy fontos fontos eleme azonban mindkét (B és C) hipotézisből kimaradt. Ez a rendszerelvűség és a módszeresség. Feltételezéseim szerint nem elég egyszerűen rábízni a mentoráltakra, hogy értékeljék magukat, illetve nem elég a mentoráltak eredményei helyett a kompetenciaszint-fejlődését értékelni. Éppen emiatt szükség van egy olyan hipotézisre is, ami összeköti a két (B és C) hipotézist egymással és az önértékelésen alapuló kompetencia-fejlesztési keretrendszerrel. Ezt a hipotézist a következőképp fogalmaztam meg:

- D. A rendszerezett és állandó módszertani keretek között biztosított visszajelzések jobban segítik a mentoráltak fejlődését, mint a rendszertelen, ad-hoc visszajelzések.

Fontos megjegyezni, hogy a rendszeres és módszeres visszajelzések nem jelentik azt, hogy a visszajelzésekből szükségszerűen elvész a testreszabottság és a mentorált aktuális helyzetéhez igazított személyes reflexió. Mindössze arról van szó, hogy a mentor és a mentorált mindkettejük által ismert lépéseket követ a személyes találkozó során, amik segítik őket abban, hogy minden szükséges témát érintsenek.

2.4. Új fogalmak definíciója

Az új hipotézis néhány új fogalmat is tartalmaz, ezeket definiálni szükséges.

Elem	Típus	Leírás
Rendszerezett	fogalom	A mentor és a mentorált a személyes találkozó során egy mindkét fél által ismert rendszer szerint tárgyalja a kompetenciafejlődéssel kapcsolatos észrevételeit, tanácsait, visszajelzéseit.
Állandó módszertani keretek között [végrehajtott] visszajelzés	fogalom	A mentor és a mentorált minden személyes találkozó során ugyanazt a módszertant követi a visszajelzések rendszerezéséhez.
Rendszertelen visszajelzés	fogalom	A visszajelzés során a mentor és a mentorált nem követ tudatosan valamilyen rendszert, vagy a rendszer nem ismert mindkét fél számára.
Ad-hoc visszajelzés	fogalom	A személyes találkozók során a mentor és/vagy a mentorált nem azonos szempontrendszer szerint, vagy rendszertelenül tárgyalják meg észrevételeiket, tanácsaikat, visszajelzéseiket.

3. Teszt lefolyásának meghatározása

Korábbi dolgozatomban bemutattam, hogy milyen résztvevőkkel folytatnám a tesztet. Ebben a fejezetben leírom a teszt konkrét lépéseit, az egyes lépések kapcsolatát a hipotéziseimmel, valamint a várható eredményeket, illetve ezek hatását a hipotéziseimre.

3.1.Célok

Felmérni, hogy a különböző csoportok véleménye szerint a hagyományos módszereiknél jobban segíti-e a hallgatók fejlődését:

- a kompetencia-alapú visszajelzés ("B" hipotézis)
- az önértékelésen alapuló visszajelzés ("C" hipotézis)
- a rendszerezett és állandó módszertani keretek között végrehajtott visszajelzések ("D" hipotézis)
- Felkészülni a lehetséges torzító hatásokra, és kiszűrni azokat

3.2.Oktatók bevonása

3.1.1. Felkészítés

Az oktatók felkészítése során bemutatnám a rendszert egy előadás formájában, illetve átadnám az elkészített segédanyagokat. A kontrollcsoportokban oktatóknak nem mutatnám be a rendszert.

3.1.2. Végrehajtás

A konkrét visszajelzések során módszertani segítséget nyújtanék a bevont csoportok oktatóinak, illetve részben én adnék visszajelzéseket. A kontrollcsoport oktatóit arra kérném, hogy jegyezzék fel az egyes tervezők vagy tervezőcsapatok előrehaladását, jelenlétét, illetve az egyes diákokkal folytatott konzultációk hosszát.

3.1.3. Kiértékelés

A kiértékelésbe az oktatókat is bevonnám. Fontos, hogy a kontrollcsoportok és a bevont csoportok eredményei összehasonlíthatóak legyenek, tehát

- azonos feladaton dolgozzanak,
- az értékelési rendszert leszámítva azonos feltételekkel,
- a munkáikat azonos időpontban, azonos értékelő bizottságnak mutassák be,
- mely bizottságnak tagjai a kontrollcsoport és a bevont csoport oktatói is.

Az oktatókat a félév végeztével, az érdemjegyek kiosztása után megkérném, hogy hasonlítsák össze a kontrollcsoport és a bevont csoport eredményeit egyénekenként és csoport szinten az adott intézményben szokásos elvárások és a következő szempontok szerint:

- munka általános minősége,
- prezentáció általános minősége,
- fejlődés az előző féléves munkához képest.

3.1.3. Torzító hatások és kockázatok

- Oda kell figyelni rá, hogy a kontrollcsoportban a teszt hatására ne próbáljanak meg eltérni a visszajelzések szokásos menetétől.
- Idő hiányában nehéz az alkalmazott módszer hosszú távú hatásait vizsgálni. Pl. mi lesz egy tervezővel, miután már eltöltött 3 évet a munkaerőpiacon: hogyan lesz képes új képességeket elsajátítani, mennyire lesz sikeres stb.

3.3. Szakfelelősök, intézményvezetők bevonása

3.2.1. Felkészítés

A szakfelelősöket, intézményvezetőket előre tájékoztatom a tesztről és bemutatnám nekik egy prezentáció formájában a módszer lényegét.

3.2.2. Végrehajtás

A féléves kiértékelések és az elkészült munkák megtekintése után megkérném őket, hogy hasonlítsák össze a kontrollcsoport és a bevont csoport eredményeit egyénekenként és csoport szinten az adott intézményben szokásos elvárások és a következő szempontok szerint:

- munka általános minősége,
- prezentáció általános minősége,
- fejlődés az előző féléves munkához képest.

3.2.3. Torzító hatások és kockázatok

Intézmény- vagy szakvezetői szinten nem elvárható, hogy a bevont és a kontrollcsoport előző féléves munkáit ismerjék, ezért érdemes olyan csoportokat figyelni, ahol ez a feltétel adott. Erre oda kell figyelni.

3.4. Diákok bevonása

3.3.1. Felkészítés

A kontrollcsoport diákjainak nem szólnék semmit sem a tesztről, sem arról, hogy ők a kontrollcsoportba tartoznak. A munkájukat nem követném figyelemmel. A bevont diákokat ugyanakkor ugyanolyan felkészítésben részesíteném, mint az oktatókat, egy kicsit más (mentorált-szemszögű) narratívával.

3.3.2. Végrehajtás

A diákoktól azt kérném, hogy a bemutatottaknak megfelelően végezzék el az önértékelésüket, illetve tanulják meg a módszertant és a szempontrendszert.

3.3.3. Torzító hatások és kockázatok

A féléves munka során a diákok kommunikálni fognak egymással, tehát a kontrollcsoport és a bevont csoport információs szempontból nem elszeparálható egymástól. Ennek a torzító hatásával számolni kell.

A diákoktól a szokásoshoz képest többletmunkát jelent majd az önértékelés végrehajtása. Kockázatos, hogy ez be fog-e tudni épülni a mindennapos felkészülésükbe.

4. Felhasznált irodalom

Jelen féléves dolgozat megírásához az eddigi dolgozataim eredményét pontosítottam és fűztem össze. Ehhez az aktuális félévben forráselemzést, egyéb irodalmat nem használtam fel.

5. Mellékletek

1.sz. melléklet: Artistic Research dolgozat

2.sz. melléklet: Módszerek a Kutatás Diszkurzív Gyakorlatához II. 1. dolgozat: Falu-Város

3.sz. melléklet: Módszerek a Kutatás Diszkurzív Gyakorlatához II. 2. dolgozat: Empirikus kutatási módszerek alkalmazása a saját kutatási gyakorlatomban.

Artistic research

Az artistic research és a kutatási témám viszonya

Molnár L. Péter

MOME DLA 2019-20 tavasz

2019. május 22.

0. Tartalomjegyzék

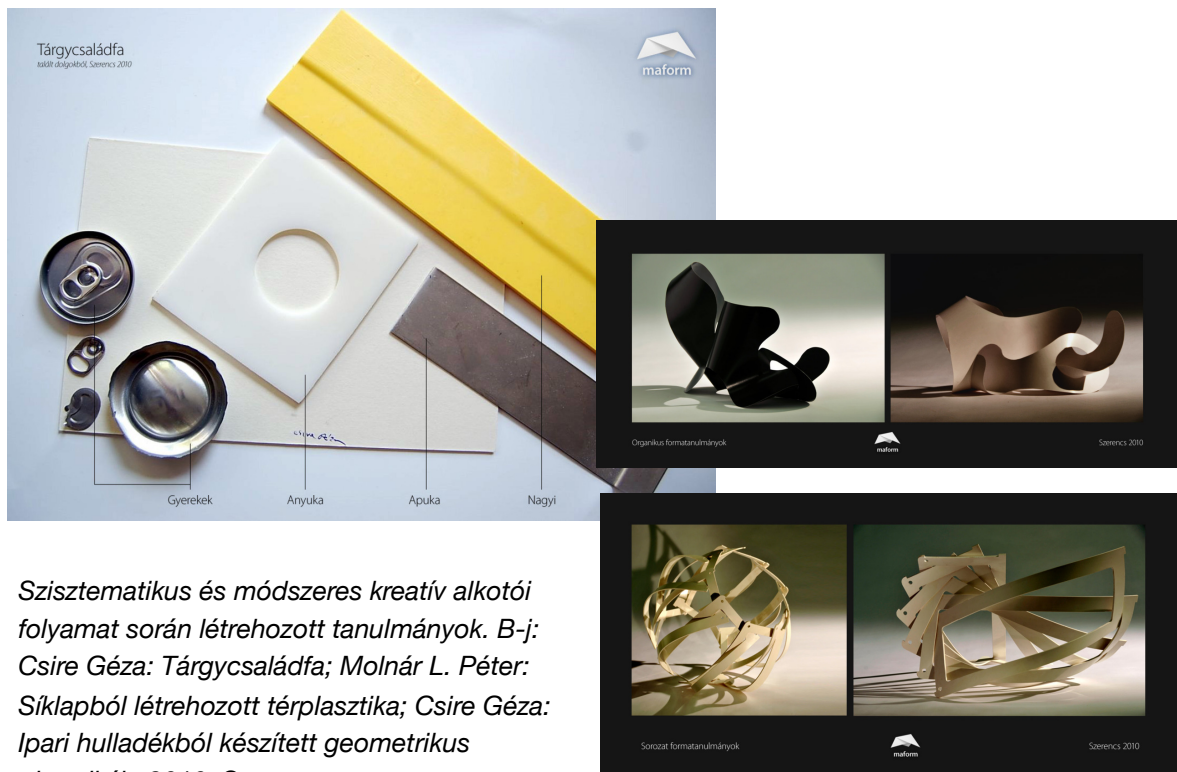
0. Tartalomjegyzék.....	2
1. Bevezetés.....	3
2. Művészeti kutatás.....	4
2.1. Keretrendszer fejlesztése.....	4
2.2. Tárgytervezés.....	4
3. Összefoglalás.....	4

1. Bevezetés

Szakmai pályafutásomat végigkísérte néhány fontos, a művészeti kutatáshoz kapcsolódó kérdés. A terméktervezési folyamatban végzett *kutatás* mennyire tekinthető kutatásnak, illetve mennyire szükséges tudományosan megalapozott kutatásnak lennie? Folytatunk az alkotói munka során valós kutatást? Milyen szerepet játszik, illetve milyen szerepet kellene játszania a tudományos igényességű kutatásnak, illetve ilyen kutatási eredmények felhasználásának a tervezői munkában? Ha nem tudományos kutatás az, amit csinálunk, akkor mi?

Fontos időszak volt a tanulmányaim során a Fajó János vezette Szerencsi Szabadiskola és Művésztelepen eltöltött négy idény. Itt Fajó János és Zalavári József szekcióiban is szisztematikus, kreatív alkotói munka eredményeképp olyan eredmények jöttek létre, amik korábban nem képezték az emberi tudáshalmaz részét. Ha elfogadjuk a kutatás UNESCO-definícióját¹, akkor ez már majdnem kutatómunka. Az egyetlen kérdés az, hogy a létrejövő alkotások vajon tényleg beépülnek-e az emberiség tudáshalmazába: fel fogják-e, fel tudnák-e mások használni.

A kutatási témám központi eleme egy kompetencia-fejlesztési keretrendszer. A munka megalapozásának egy jelentős része inkább tudományos kutatáshoz sorolható módszerekkel történt, illetve tudományos kutatási eredményeket vizsgáltam: a kompetencia fogalmának tisztázása, a fejlődési modellek vizsgálata és a lehetséges felhasználási módok, illetve területek meghatározása mind ilyen szellemben készültek.

¹ OECD Glossary of Statistical Terms, 2008

2. Művészeti kutatás

A téma feldolgozásának további részei azonban indokolják olyan megoldások alkalmazását, amik túlmutatnak a klasszikus, kötött tudományos módszertanon és szabadabban értelmezik a kutatás fogalmát. Ezek elsősorban a tervezői munka során létreöví kimeneti eredményekhez, alkotásokhoz kapcsolódó részek.

2.1. Keretrendszer fejlesztése

Az egyik ilyen az új keretrendszer. Egy klasszikus lineáris kutatás → tervezés → tesztelés → → eredmény típusú folyamathoz képest egy terméktervezői módszertanhoz jobban közelítő, agilisebb fejlesztési folyamatot alkalmaztam. Ebben nem a tökéletességre és a teljes megalapozottságra koncentráltam, hanem a minél korábbi tesztelhetőségre. Így összesen 3 szakaszban folytattam a saját cégemen, a Maformon belül tesztelést, és az eredmények alapján finomítottam a rendszert. A következő célom az, hogy a harmadik szakasz eredményei alapján továbbfejlesztett rendszert egy diverzebb, tőlem függetlenebb közegben teszteljem, és az eredmények alapján igazoljam, vagy cáfoljam a hipotéziseimet.

2.2. Tárgytervezés

Mivel DLA képzésen vagyok, a doktori iskola teljesítéséhez szükséges egy tárgy tervezése is. A tárgy tervezése során a szokásos módszertant (ötlettrajzok → koncepciótervek → kidolgozott terv stb.) követve természetesen adódik a lehetőség arra, hogy a lépéseket jobban elemezve, szisztematikus megközelítés alkalmazásával egy művészeti kutatói folyamatot kövessék. Ez ebben a kontextusban véleményem szerint indokolt is.

3. Összefoglalás

Megállapítható, hogy doktori munkám során a tudományos kutatás módszereit vegyesen alkalmazom olyan kutatási módszerekkel, amik szabadabban értelmezik a kutatás fogalmát. Minden esetben fontosnak tartom azonban az egyértelműséget és az eredmények univerzális és megismételhető felhasználhatóságának tisztázását.

Falu-város

Dolgozat a 'Módszerek a kutatás diskurzív gyakorlataihoz II.' c. tárgyhoz

Molnár L. Péter

MOME DLA 2019-20 tavasz

2019. április 26.

0. Tartalomjegyzék

0. Tartalomjegyzék.....	2
1. Bevezetés.....	3
2. Megállapítások.....	4
2.1. Módszer.....	4
2.2. Felmért szempontok.....	4
2.2. Összefüggések.....	6
3. Mellékletek.....	7
3.1. Interjúk.....	7
3.1.1. Falun és külterületen élők.....	7
életkor, település, távolság Budapesttől.....	7
Interjú Józseffel (31, Szedres, 144km).....	9
3.1.2. Városban élők.....	9
(életkor, település, távolság Budapesttől).....	9

1. Bevezetés

A falu-város felmérés során igyekeztem valamilyen érdekes, releváns szempont szerint szűkíteni a megkérdezettek körét annak reményében, hogy a felmérés eredményei túlmutassanak az általános sztereotípiák bemutatásán, és bizonyos csoportok motivációit mutassák be. Ehhez a következő érdekes kört határoztam meg:

- Átköltözők: a városi körből olyanok, akik falun születtek és nőttek fel, majd városba költöztek – a falusi körből olyanok, akik városból költöztek vidékre

Az adatgyűjtés során aztán váratlan akadályba ütköztem: az ismerőseim ismerősei között sincsen 5 olyan személy, akikre a fenti megállapítás igaz. Emiatt a keresési feltételeimen lazítottam. Így is megjelennek a mintában a városból kiköltözők, de nem mindenki ilyen. A városlakóknál semi kizárólag faluból felköltözőket kérdeztem meg, viszont igyekeztem olyan interjúalanyokat találni, akiknek az életútja ebből a szempontból érdekes.

Összességében az interjú a minta változatossága, a minta kis mérete, a kiválasztási szempontok és az adatfelvételi korlátok miatt inkább érdekesség jellegű. Tudományos igényességgel mindössze annyi állapítható meg, hogy az interjúalanyok által említett szempontok léteznek. Nem állapítható meg, hogy ezek a szempontok mennyire jellemzőek a társadalom egészére vagy egyes részeire nézve. Vizsgálni így mindössze annyit tudok, hogy a saját előfeltevéseim viszonylatában ezek a *létező* szempontok milyenek, valamint azt, hogy milyen érdekes lehet egy-egy ember életútja. Az utóbbival jelen dolgozatban nem kívánok foglalkozni. Az előbbi jó előkészítő bemenete lehet egy olyan kutatásnak, ami tudományos igényességgel vizsgálja, hogy ezek a *létező* szempontok mennyire jellemzőek, gyakoriak és milyen körben.

2. Megállapítások

2.1. Módszer

A felmérés során a bevezetőben említett szempontok szerint választottam interjúalanyokat. A kérdésem rövid volt és egyszerű, amire rövid, néhány mondatos válaszokat vártam. Háromféle módon készítettem interjúkat:

- személyesen, szóban – a válaszokat rögtön leírtam, nem készítettem hangfelvételt
- telefonon keresztül, szóban – a válaszokat rögtön leírtam, nem készítettem hangfelvételt
- Facebook messengeren keresztül, írásban

Nem vezettem fel a témát és nem adtam igazán gondolkozási időt, illetve messenger interjúnál is az első gondolatokat vártam. Nem kérdeztem vissza és nem kértem egyik válasz elem kifejtését sem.

2.2. Felmért szempontok

A válaszokban felmerült szempontokat összegyűjtöttem táblázatos formában. Ilyen kis mintán végzett kutatás esetében félrevezetőnek tartom a szempontok előfordulásának számosságát külön elemezni, ezért ezt nem is vizsgáltam.

Érdekes tanulsága volt az interjúnak, hogy sok negatív szempont is felmerült, a következő általános megfogalmazáshoz hasonlóan: *Azért lenne jobb a másik lehetőség, mert ez a lehetőség negatívumokkal jár.* Emiatt a táblázatban összegyűjtöttem a negatív szempontokat is. Fontos, hogy ezekre explicit módon nem kérdeztem rá, hanem a pozitívumok sorolása közben merültek fel, így nem mindenhol érkeztek ilyen válaszok. Nem lehet eldönteni, hogy a negatív érvelés inkább az egyes személyek általános attitűdjével, vagy a lakóhelyével van összefüggésben, illetve hogy ennek a két tényezőnek egymásra milyen hatása van.

A táblázat a következő oldalon tekinthető meg.

	Miért (lenne) jó városban élni?	Miért (lenne) jó falun élni?	Miért (lenne) rossz városban élni?	Miért (lenne) rossz falun élni?
Egész életükben falun élők	minden van, nagyobb szórakozási lehetőség	csend, itt születtem, kis forgalom	nagy forgalom	mozi sincs, semmi nincs, elmaradottság
Városból faluba költözők	minden van bármikor, választási lehetőség programok és boltok tekintetében, érdekes helyek, össze lehet járni az ott élő barátokkal, pezsgés, városi mutogatnivalók, szórakozási lehetőségek, bő kínálat ruha és tartós műszaki cikkek tekintetében	jobb levegő, saját kert, természetközeli, közvetlenebb emberi kapcsolatok, nyugalom, csend, kertészkedési lehetőség, saját élelem megtermelésének lehetősége, víz közelsége, ha a család is ott él akkor könnyebben össze lehet jönni, nincsenek szomszédok a szomszéd szobában, egészséges, relatív kis távolságok (óvoda-iskola-orvosi rendel) közel vannak egymáshoz, minden közel van, nyugalom, közvetlenebb emberi kapcsolatok, könnyű ügyintézés		flexelő szomszéd
(ebből külterület)	szolgáltatások könnyebb elérhetősége, jobb egészségügyi ellátás	festői környezet, állattartás, tér az élethez, mintha egész évben nyaralna az ember	zaj, büdös, kosz, random emberek elviselése, más emberek jelenléte	a szomszéd falát kéne nézegetni
Faluból városba költözők	pörgés, minden egy helyen van	nyugis, mindenki ismer mindenkit	keves zöldterület, személytelenség, nehezebb közlekedés	nincs lehetőség továbbtanulni, nem ismerik a szakmát, nem ideális fiatalok számára, kevés szórakozási lehetőség, kultúrához, pörgéshez, nagybevásárláshoz is be kell menni nagyobb helyre
Egész életükben városban élők	színház, mozi, egyetem, kultúra, sokféle ember, eszmecsere, munkahely, kórház, vállalkozásoknak jó, minden közel van, itt él a család is, jó szórakozási lehetőség, tanulási lehetőségek, munkahely keresés, jó a tömegközlekedés, gyorsabb és közvetlenebb hozzáférés dolgokhoz	megéled az igazi életet, agrár vállalkozásoknak jó, tágasabb élettér, természetközeli, kevesebb idegeskedés, szomszédok megismerése, mindenkit ismersz, hamar kiderül mit kivel hogy lehet megoldani, kiegyensúlyozottság, egészségesebb élet, tisztább levegő, magadnak természethez zöltséget-gyümölcsöt	stresszes, sok felesleges munkahely, tömegközlekedés viszontagságai	nehézkés intézkedés, fizikailag nehéz élet

2.2. Összefüggések

A legtöbb válaszadónál megjelent szempontként, hogy míg falun természetközelibb életet élhet az ember és közvetlenebb kapcsolatot alakíthat ki a helyi közösség tagjaival és megtermelheti a saját élelmét, addig városban könnyebben és rugalmasabban férhet hozzá bármilyen szolgáltatáshoz, legyen az kulturális, egészségügyi, oktatási vagy egyéb.

A városi zsúfoltság és az ismeretlen emberek elkerülhetetlen közelsége többeket is zavar(na) a városi életben. Külterületen élőknel ez kiegészült annyival, hogy ők megtehetik, hogy ha szeretnék, akkor teljes magányban tölthetik a napjaikat. A falusi életben a szolgáltatások általános hiánya jelent meg elsősorban negatívumként, illetve a külterületen élők még az emberek falusi mértékű jelenlétét is sokallták a felmérés szerint.

Előzetes várakozásaim alapján érdekes lett volna összehasonlítani, hogy miben tér el az emberek saját életterükről alkotott véleménye a másik vizsgált életterben élők ugyannerre vonatkozó véleményétől. Erre azonban a minta kis mérete miatt nehézkes választ találni. Ráadásul nem volt olyan mértékű eltérés a falusi és a városi életről alkotott véleményekben, ami alapján erre vonatkozó következtetéseket lehetne levonni.

Érdekes még kiemelni, hogy mik szerepeltek mindig pozitív, mindig negatív, vagy ilyen szempontból változó szempontként. Vannak szempontok, amik gyakorlatilag bármelyik cellába kerülhetnek (kerülhettek volna). Ezek egyfelől a különböző lakóhelyektől független, inkább az adott személy családi és szociális helyzetével és preferenciáival összefüggő szempontok: a család közelsége, a barátok/más emberek közelsége. Mindkettő lehet előny vagy hátrány, illetve mindkettő alapvetően attól függ, hogy tőlünk független önálló személyek milyen döntéseket hoznak a saját életükben. Másfelől a felmérés alapján ilyen bizonyos szolgáltatások közelsége, pl. az orvosi ellátás, óvoda, iskola. Ez bizonyos városok bizonyos részein és bizonyos falvakban adott, máshol nem.

Bizonyos szempontok váltakozó szerepűek, de az adott lakóhelyen mindig jelen lévőnek tűnnek a felmérés alapján. Ilyen az idegen emberek közelsége és a nyüzsgés a városban, valamint az izoláltság a falusi/külterületi létben.

Bizonyos szempontok egyértelműen pozitív kontextusban jelentek meg: a hozzáférés bármilyen szolgáltatáshoz, lehetőséghez (oktatás, munka, kultúra, szórakozás) a város esetében, valamint a tér, a függetlenség (pl. bevásárlástól való függetlenség), a nyugalom, a természetközelség és a tisztaság a falvak esetében.

Voltak olyan szempontok, amik egyértelműen negatívumként szerepeltek mindenhol: városok esetében a stressz, a zsúfoltság, a kosz, valamint falvak esetében a szolgáltatások (és úgy általában a *dolgok*) hiánya, egyszóval a hiány.

Összefoglalva kijelenthető, hogy jelen felmérés alkalmas arra, hogy segítsen a teljesen véletlenszerűen talán egy árnyalattal megalapozottabb feltételezéseket tenni, és felkeltse a felmérést végző személyek érdeklődését egy olyan kutatásra, ami érdemi megállapításokhoz vezethet.

3. Mellékletek

3.1. Interjúk

3.1.1. Falun és külterületen élők

életkor, település, távolság Budapestről

Interjú Sárával (30, Kismaros, 57km)

Sára 2 éve költözött el Budapestről Kismarosra. Messsenger interjú

– Miért jó falun élni?

– “Falun elni azért jó elsősorban mert sokkal jobb a levegő mint a nagyvárosokban, ha hazba költözöl akkor pedig saját kertben élvezheted az évszakok sajátos változásait, ha pedig falun gyereket vállalsz akkor egy természethez közelebbi gyermeket fogsz tudni nevelni mert a természet a "szadban" van, nem kell autóra ulni érte, vagy tömegközlekedni, nem kell sokat keszülni rá, csak kimesz/lemesz a mi esetünkben a Dunára, erdőbe. Falun azért is jó elni mert a közvetlen környezetet egy picit jobban megismerheted, jobban lehetsz a zöldességgel, a postással, a bolti eladókkal. Nyugodtabb, csendesebb a környezet, melyebb az alvás, természetesebb háztartási dolgokat, és a kertgondozással te is közelebb kerülsz a természethez. Jobban van hatással rád a természet is, van hogy egy nagy esőzéstől elmehet az áram vagy egy nagy vihartól... Falun elni amúgy szerintem csak úgy jó ha van víz a közelében, de én ezt ha városban élek akkor is "megkövettem". Nálunk 400 méterre van a Duna, telen, nyáron lejárunk és fürdünk vagy csak dobáljuk a kavicsokat vagy nezzük a visegrádi várát szemben. Falun akkor is jó elni ha a családod itt él mert a szociális hálad kiterjedtebb, grillpartit lehet szervezni, összejönni, jól érezni magunkat a természetben főleg. Falun jó elni mert ha hazban vagy akkor nincs szomszéd közvetlenül a fejed melletti szobában (ez a férjem kedvenc pontja) De persze van flexibilis szomszéd... Róviden szerintem egészségesebb falun élni.”

– Miért lenne jó városban élni?

– “Városban azért lenne jó élni (most a saját szemszögömből írok, én eddig csak városban éltem, tavaly december óta élek falun) mert a városban minden van és bármikor szeretned akkor is van. Bármilyen program, vagy bolt, általában könnyedén elérhető, válogathatók, melyik boltba megyek be, van lehetosegem sok érdekes helyet megnevezni, vagy megmutatni a gyerekeimnek, és össze tudok járni a barátaimmal akik ott élnek. Én személy szerint városban is nagyon szerettem, szeretek, szeretnek élni, se tudom, hogy a gyerekeimnek a természetközelség nagyon komoly alapokat ad, biztonságot, nyugalmat. Város az pezsgő, sokkal inkább a széles választási lehetőségek tereháza ahol mindent megtalálsz. Nekem ez hiányzik a faluból, de tudom, hogy valamit valamiért, mint minden ez is kompromisszum.”

Interjú Kingával (39, Káptalantóti külterület, 165km)

Kinga Gödöllőn született, Budapesten járt egyetemre, sokat élt külföldi városokban, majd hazatérése után költözött vidékre. Messenger interjú.

- Miért jó falun élni?
- “Igazából mi külterületen élünk, nem faluban. Faluban nem élnék, mert ott a másik háza falát kellene nézegetnem, így viszont az erdő közepén, festői környezetben lakunk. Tuduk állatot tartani, alapvető zöldségféléket megtermelni a feleslegből el is tudjuk magunkat tartani. Nincs zaj, büdös, kosz, nem kell random embereket elviselni.”
- Miért lenne jó városban élni?
- “Esetleg a szolgáltatások könnyebb elérhetősége miatt, de nem költöznék vissza a városba semmiféleképpen.”

Interjú Margittal (86, Egyek, 159km)

Margit Egyeken született és születése óta ott él. Telefonos interjú

- Miért jó falun élni?
- “Itt szeretek élni. Csendes, nincs olyan nagy forgalom. Sokmindenben elmaradnak a falusiak a városiaktól, de itt szeretek élni, itt születtem.”
- Miért lenne jó városban élni?
- “Ott minden van. Nagyobb a szórakozási lehetőség. Itt mozi sincs, semmi. Könyvtár van, ott van számítógép és Internet.”

Interjú Krisztinával (57, Szatymaz külterület, 160km)

Krisztina születése után 30 évig városban élt, utána költözött vidékre. Telefonos interjú.

- Miért jó falun élni?
- “Itt van tér az élethez. Nincsenek a szánkban emberek. Ha nem akarok, akkor nem kell találkoznom emberekkel napokig. Olyan, mintha egész évben nyaralna az ember. A budapestiek nyaralót vesznek, ott pihennek, élvezik a hatalmas területet. Én egész évben itt pihenek.”
- Miért lenne jó városban élni?
- “Nem költöznék vissza. Innen 10 perc a város, a mentő is kiér. Talán az egészségügyi ellátás jobb a városban.”

Interjú Józseffel (31, Szedres, 144km)

József nemrég költözött el városból faluba. Telefonos interjú

– Miért jó falun élni?

– “Falun talán a legnagyobb pozitívum az, én mint családos ember mondom ezt, nekem az hogy relatív a távolságok, amik mondjuk teszemazt az óvoda, iskola, orvosi rendelő közelsége, tehát ezek relatív közel vannak egymáshoz, és így nem emészt fel annyi időt a napi rutinból a közlekedés. Hozzáteszem, éltem már városban, eleve ott születtem, Pécssett aztán utána Budapesten meg Gödöllőn is éltem, meg külföldön is éltem városban. Legnagyobb pozitívumnak azt tartom, ha elérhető, illetve megközelíthető minden a lakóhely közvetlen környezetében. A másik meg az az, hogy ha az ember vidéken lakik, ugye a városhoz képest sokkal több a zöld, a környezetnek a nyugodtsága, az embereket az ember közelebből meg tudja ismerni. Nincs az a fajta ridegsége a dolgoknak. Illetőleg az, hogy én egy 3000 lélekszámú faluban lakom, és itt ha az ember orvoshoz akar menni vagy fogászatra vagy ilyen jellegű dolgai igényei vannak, akkor sokkal hamarabb tudja elintézni, mintha osztogna másik 1000 emberrel egy adott orvoson, vagy ilyesmi. Ez egy nagy előnynek számít talán a városhoz képest. Nyilván a városa válogatja, meg a faluja válogatja, de nálunk pont adottak mind a fogászat, mind az orvosi ellátás. Pozitívum még talán, hogy a kertészkedésben sokkal egyszerűbb dolga van az embernek, mint a városi környezetben. Ha kicsit akar állatokkal foglalkozni, akkor ez is abszolút a vidéknek a pozitívumai közé sorolható, hogy itt ezt könnyebb megvalósítani.

– “Város szempontjából a pozitívum az, hogy van egy csomó olyan dolog, ami meg vidéken nem elérhető. Például a szórakozásra való lehetőség jóval szűkösebb itt a vidéki környezetben, ha az ember el akar menni a moziba, akkor már mindjárt be kell célozzon egy várost. Vagy ha ruháról vagy tartós műszaki cikkről van szó, azt nem tudja olyan könnyen beszerezni mint a városban. Ami a vidéknek pozitívum, az pedig ugye a várostra fordítottan igaz. Én személyesen már inkább preferálom a vidéki életformát, ha úgy tetszik a falusi életformát szemben a városival. Laktam több helyen is. Idehaza és külföldön egyaránt azt tapasztaltam, hogy a városban egy darabig jó, meg megoldhatók dolgok, meg sokkal több lehetőség van szórakozásra, de hogyha ezek már nem annyira prioritást élvező dolgok az ember életében, teszemazt vannak gyerekek meg minden és sokkal inkábbba biztonság vagy a nyugodt körülmények az ember közvetlen környezetében a dominánsak, akkor biztos, hogy a falut választja az ember szemben a várossal. Én legalábbis így érzem.

3.1.2. Városban élők

(életkor, település, távolság Budapesttől)

Interjú Istvánval (38, Csíkszereda, 749km)

Istvánt falun élőként ajánlották nekem, de sosem élt falun. Viszont falusi turizmusban dolgozik egy családi vállalkozással a Gyimesekben.

– Miért jó városban élni?

“Hat mindenképp fontos a város. Az emberek újfajta (100 + éve) kulturaközpontja. Színházak, muzeumok, egyetemek, kultúra. Szociális élet ami nem egy kocsmára korlátozódik. Sokféle emberrel való találkozás, eszmecsere. Munkahely, korház, stb.”

– Miért lenne jó falun élni?

“Tudomásom szerint a hanyatlo falusi élet általánoságban itt nem gond. Stabil és fejlődik megtartva a tradíciókat. Én Csíkszeredán élek ami egy 40.000 fős magyar város. Éltam Bátorbagyon, ami községből lett város. Gyakorlatilag ott nem igazán éli meg az ember a vidéki életet. Éltam Kambodzsában falun. Az más kutatásra való tapasztalat. Falun megeled az igazi” életet. Viszont sokkal nehezebb minden. Főleg a burokrácia kiterjedése nehezíti az egyebkent fizikailag nehéz életet. Az intézkedés nehéz. Viszont másban meg könnyebb. Ismersz mindenkit. Hamar kiderül mit kivel hogy oldasz meg. Város stresszes. Hosszu felesleges időt vesz el az utazás. És sok felesleges munkahelyet tartalmaz. Mint pl a burokrácia. Vallalkozónak jó a város ha olyan a vallalkozás. Vagy pont vidék jó hozta ha agrár téma.”

Interjú Natáliával (26, Budapest)

Natalia kiskorában költözött faluból városba. Messenger interjú.

– Miért jó városban élni?

– “Nálam nem volt kérdés, hogy el kell költözzek otthonról: a faluban (ami akkor kb 2000 lakossal rendelkezett, mostmár jó, ha 1500-an élnek ott) csak egy általános iskola volt, azaz zéró lehetőség a továbbtanulásra. Meg másra sem, egy kocsmával és egy pizzériával kellett beérnünk, amiből a pizzéria időközönként bezárt a folytonos tulajváltások miatt. Tehát egyáltalán nem ideális hely a fiatalok számára. A legközelebbi hely, ahol "tudsz csinálni valamit", az 15 km-re, Szabadkán volt. Lényeg a lényeg, gimi miatt Zentára költöztem 14 évesen, majd onnan 18 évesen Pestre, mivel művészeti egyetem (pl. tervezőgrafika szak) szerbiában szintén nem igazán ismert. Így kerültem ide és értelemszerűen itt is maradok, vagy inkább úgy mondom, haza költözni nem fogok tudni, ha továbbra is a grafika területén szeretnék mozogni, mert ott sajnos nem igazán ismert ez a "tevékenység" - a nagyszüleim még mindig úgy tudják, hogy FESTEK, pedig hidd el, nem egyszer próbáltam megértetni velük, mit csinálok. Otthon igény és ezáltal lehetőség sincs arra, hogy ezen a területen munkálkodjon az ember. Itt nyilván más a helyzet. Remélem segítettem ezzel.”

– Miért lenne jó falun élni?

– “Hat ha szinte akarok lenni, akkor semmi pozitívumot nem tudok felhozni, hogy NEKEM miért lenne jó falun élnem”

Interjú Ákossal (39, Günzburg, 811km)

Ákos két hete költözött faluból kisvárosba. Messenger interjú.

– Miért jó faluban élni?

– “Falun pro: nyugalom, mindenki ismer mindenkit (ez mondjuk ellene is szólhat, alkalfüggő). Falun kontra: kultúrához, pörgéshez, de egy nagybevásárláshoz is be kell menni nagyobb helyre.”

– Miért jó városban élni?

– “Város pro: pörgés, minden egy helyen. Kontra: kevés zöldterület, személytelenség, nehezebb közlekedés. Én végül ezért kötöttem ki kisvárosban, ez családias, barátságos, de van minden, így egyben hordozza mindkét típus pozitívumait”

Interjú Dórával (26, Budapest)

Dóra vidéki kisvárosban született, majd Budapesten tanult, jelenleg Budapesten él és dolgozik. Személyes interjú.

– Miért jó városban élni?

– “Több lehetőségünk van sokmindenre, mondjuk kulturálisan, főként. Könnyebben elérhető minden. Bármire szükségünk van, sokkal gyorsabban és közvetlenebbül hozzá tudunk jutni, mint vidéken. A lehetőségek miatt is. Mi is azért költöztünk ide, mert itt lehet tanulni.”

– Miért lenne jó faluban élni?

– “Szerintem falun sokkal nyugodtabb és kiegyensúlyozottabb az élet. Nem rohannak úgy az emberek. Egészségesebb az élet. Emiatt is, illetve a levegő tisztasága miatt is. Szerintem még az király, hogy az emberek maguknak termelik a zöldséget-gyümölcsöt.”

Interjú Orsolyával (25, Budapest)

Orsolya Budapesten született és ott él jelenleg is. Személyes interjú.

– Miért jó városban élni?

– “Minden nagyon közel van és úgy érzem, hogy minden elérhető, amire szükségem van. Nem kell plusz energiát befektetnem ahhoz, hogy bevásároljak, vagy meglátogassak valakit. A családom is budapesti, és ez nyilván hozzájárul ahhoz, hogy szeretek itt lakni. Szeretem, hogy nyüzsgés van, meg hogy jó szórakozási lehetőségek vannak. Szerintem akik városban laknak, azok olyan szempontból is előnybe kerülnek, hogy általában a jó iskolák többsége is városokban van. És ennek kapcsán a munkahely keresés is könnyebb. Szeretem a tömegközlekedést, és hogy egyik pontból a másikba könnyen el lehet jutni.”

– Miért lenne jó faluban élni?

– “Az étletterem valószínűleg sokkal tágasabb lenne, és nem egy kis lakásban kellene élnem. Jobban megpróbálnék a természethez közel kerülni és egy nagy kertesházban lakni és többet kint lenni a szabadban. Annak ellenére, hogy szeretem a tömegközlekedést, a villamoson idegeskedni szoktam, mert túl közel kerülök idegen emberekhez. Ez falun nem fenyeget. Valószínűleg kevesebbet idegeskednék, mert kevesebb hatás érne. Így jobban tudnék figyelni a ténylegesen fontos dolgokra. Ismerném a szomszédaimat.”

Empirikus kutatás alkalmazása a saját kutatási témámban

Féléves dolgozat a 'Módszerek a kutatás diskurzív gyakorlataihoz II.' c. tárgyhoz

Kutatási téma: Tervezői kompetencia-fejlesztési keretrendszer

Molnár L. Péter

MOME DLA 2019-20 tavasz

2019. április 26.

0. Tartalomjegyzék

0. Tartalomjegyzék.....	2
1. Bevezetés.....	3
2. Kutatási téma bemutatása.....	3
2.1. Kutatási téma általános leírása.....	3
2.2. Fogalmak és változók.....	4
3. Vizsgálat empirikus módszerekkel.....	5
4. Irodalomjegyzék.....	6

1. Bevezetés

Jelen dolgozat célja, hogy megvizsgáljam, érdemes-e, és ha igen, milyen módon érdemes empirikus kutatási módszereket alkalmaznom a kutatásom során. A dolgozatban bemutatom a témámat, a hipotéziseimet, ezek kapcsolódási pontjait az empirikus kutatási módszerekhez, illetve felvázolok egy tervet az általam kidolgozott rendszer tesztelésére, különös tekintettel az empirikus módszerekkel történő mérésre.

2. Kutatási téma bemutatása

2.1. Kutatási téma általános leírása

Korábbi féléves dolgozataimban a téma pontosítása során Earl Babbie: A társadalomtudományi kutatás gyakorlata¹ című könyv, valamint a Journal of Research Practice folyóirat design kutatásnak szentelt 2010-es számában foglaltakat használtam támpontnak.² Ezen dolgozatok kivonatát ágyaztam be jelen dolgozatba.

Kutatási tevékenységem célja, hogy létrehozzak egy olyan módszertani segédeszközt, ami segíti a mentorokat visszajelzést adni a mentorált designereknek. Szűkebben, egy példán keresztül bemutatva: segít egyetemi oktatóknak rendszerezett visszajelzést adni a diákok felé egy módszertan segítségével. Ezzel – feltételezésem szerint – időt lehet spórolni és – minőségbiztosítási szempontból) magasabb minőséget lehet elérni a képzésben. Ugyanez alkalmazható lenne céges környezetben is »senior-junior«, vagy egyéb viszonylatban.

“Megfigyeléseim szerint problémás visszajelzést adni egy tervezőnek arról, hogy egy adott projektben mennyire teljesített jól, és mikben érdemes javulnia. Feltételezéseim szerint a strukturált, kompetencia-alapú visszajelzések jobban hozzásegítik a designereket ahhoz, hogy fejlődjenek, mint a hagyományos visszajelzések és a trial-and-error jellegű önálló előrehaladás.

A témám kifejezetten a mentorált designerek (továbbiakban: mentoráltak) teljesítményére vonatkozó visszajelzésekkel foglalkozik. A teljesítmény jelen esetben a rendelkezésre álló erőforrások és a saját képességek optimális felhasználására vonatkozik. A visszajelzések célja pedig kettős: egyfelől a mentoráltak egyéni fejlődésének elősegítése, másfelől pedig a mentoráltak közösségét alkotó szervezet (pl. munkáltató, egyetem) szakmai színvonalának emelése. Mindkét elemhez kapcsolódó elem a mentoráltak motiválása.”³

¹ BABBIE, Earl. A társadalomtudományi kutatás gyakorlata. Budapest, Balassi Kiadó, 2000.

² NIEDDERER, K., & REILLY, L. (2010). Research practice in art and design: Experiential knowledge and organised inquiry [Editorial]. Journal of Research Practice, 6(2), Article E2. Innen: <http://jrp.icaap.org/index.php/jrp/article/view/247> Letöltve 2018.01.14

³ MOLNÁR, L. P. (2018). Féléves doktori beszámoló dolgozat, 2017-18 őszi

2.2. Fogalmak és változók

Elem	Típus	Leírás
Mentorált	fogalom	Az a designer személy vagy designerekből álló csoport, amelyik mentorálásban részesül. Lehet diák, hallgató, vagy profi tervező is.
Mentor	fogalom	Az a személy, amelyik mentorálja, személyes fejlődésében segíti a mentoráltat.
Képzés	fogalom	Egy olyan tevékenység, aminek a célja a képzésben részt vevő egyének szakmai fejlődésének elősegítése.
Egyéni fejlődés	fogalom	A mentorált, mint input transzformációja a mentorálás során egy alacsonyabb kompetenciaszintről egy magasabb kompetenciaszintre.
Kompetencia	fogalom	Az egyén azon képességeinek és készségeinek összessége, amiket a gyakorlatban is hasznosítani tudna.
Visszajelzés	fogalom	A mentor által a mentorált irányába adott jelzés, ami a mentorált munkáját és személyes fejlődését segíti.
Strukturált visszajelzés	fogalom	Egy egységes, minőségbiztosított rendszer mentén adott visszajelzés (szemben az eseti jellegű, szubjektív és változó színvonalú visszajelzésekkel).
Önértékelés	fogalom	Olyan értékelési forma, ahol a mentoráltak maguk tudják felmérni, vagy maguk is segítenek a saját teljesítményük felmérésében, eredményeik értékelésében.
Hagyományos visszajelzés	fogalom	Eseti jellegű visszajelzés, ahol a mentor saját konkrét tapasztalatait osztja meg a mentorálttal. Szubjektív és változó színvonalú. („ad-hoc“)
Trial-and-error jellegű önálló előrehaladás	fogalom	A mentorált magára van hagyva és a korábbi tapasztalatait felhasználva próbálkozik. Lépéseit megjegyzi és ez alapján lép legközelebb.
Rendelkezésre álló erőforrások	változó	A mentorált számára elérhető infrastrukturális, technológiai, pénzügyi és humán erőforrások és lehetőségek köre.
Mentorált teljesítménye	változó	A mentorált azon jellemzője, hogy a rendelkezésre álló erőforrásokat és a saját képességeit optimálisan használja fel azzal a céllal, hogy magas szakmai színvonalú munkát hozzon létre.
Szakmai színvonal, minőség	változó	Terv esetén: a terv színvonala Intézmény esetén: az intézmény nemzetközi szakmai megítélése
Visszajelzések színvonala	változó	A visszajelzések időegységre, illetve mennyiségre vetített hatása az egyéni fejlődésre.

Táblázat a fogalmakról és a változókról a korábbi féléves dolgozatomból³

3. Vizsgálat empirikus módszerekkel

A vizsgálat célja, hogy igazoljam vagy cáfoljam a hipotéziseimet.

Hipotéziseim jelenleg:

- A. Jobb designereket lehet képezni, ha a mentoráltak strukturált visszajelzést kapnak a teljesítményükről.
- B. A kompetenciák elsajátításán alapuló visszajelzések az eredményeken alapuló visszajelzéseknél jobban segítik a mentoráltak fejlődését, mint a hagyományos visszajelzések és a trial-and-error jellegű önálló előrehaladás.
- C. Ha egy design-orientált szervezet tagjai gyakorolják az önértékelést, akkor az hozzásegíti az ilyen szervezeteket a hatékonyabb működéshez.

A fentiek igazolása elméleti kutatással nem lehetséges, mivel a kérdések komplexitása, az érintett szereplők sokfélesége és a változók mennyisége miatt a logikai érvelésben túl sok bizonytalanság maradna. Emiatt empirikus kutatás szükséges. Mindegyik hipotézis tesztelésére igaz, hogy kvantitatív és kvalitatív módszereket együtt érdemes alkalmazni. Egyfelől bizonyos eredmények mérhetők és számszerűsíthetők: pl. a mentorálással töltött idő, vagy a résztvevők elégedettségének és fejlődésének érzése saját szemszögükből egy előre meghatározott skálán. Nehezen megfogható ugyanakkor a "jobb designer" fogalom. Itt gondolhatunk idézésekre, nemzetközi díjak mennyiségére, népszerűsége, mint mérhető faktorokra, de ezek sok egyéb tényezőtől (pl. a szereplők nevezési díjakba való befektetési hajlandóságától) is függnék. Nem tartom szerencsésnek egyetemi érdemjegyek túlzott mértékű figyelembe vételét sem. A kutatásba mindezek miatt célszerűnek tartok beemelni kvalitatív elemeket: interjúkat mentorokkal, mentoráltakkal, valamint olyan személyekkel, akik rálátnak a szervezet általános működésére és képesek megítélni a működés minőségét, hatékonyságát – egyetemek esetében a képzés kimeneti színvonalát, cégek esetében pedig a tervezői állomány színvonalát.

A kialakult rendszerről pályakezdő és még tanuló designerek fejlődésének vizsgálatával szeretnék adatot gyűjteni egy hosszú iteratív kísérlettel. Amennyiben szükséges, a rendszert továbbfejlesztsem és a méréseket megismétlem.

A tesztelést a következő mintákon tervezem elvégezni:

- Maform alkalmazottak: 6-8 fős, vegyesen tanulókból és pályakezdőkből álló minta
- MOME diákok: az alma mater felé fennálló kapcsolataimon keresztül, 8-12 fős minta vegyesen alapképzés I. és III. évfolyam, valamint mesterképzés I. és II. évfolyamról
- BME diákok – az alma mater felé fennálló kapcsolataimon keresztül, 8-12 fős minta vegyesen alapképzés I. és IV. évfolyam, valamint mesterképzés I. és II. évfolyamról
- Kontrollcsoportokra is szükség lesz, ugyanezen körökben ugyanilyen méretű és összetételű mintán, hiszen a "jobb", "jobban", "hatékonyabb" jellegű állításaim a hipotézisekben mind relatívak. Igazoláshoz vagy cáfoláshoz meg kell határozni az alapállapotot.
- Oktatói interjúk: MOME, BME
- Munkáltatói interjúk és saját munkáltatói tapasztalat leírása

A mintavétel szűk, mégis jelentős részét teszi ki a hazai designer közösségnek. Ha a fenti célkitűzések teljesülnek, akkor 40-60 fő vesz részt a mérésben. Alapképzésen 21-105 fő kezdi meg az érintett intézményekben a képzését formatervező művész vagy ipari termék- és formatervező mérnök szakon, 50%-os lemorzsolódással számolva évente 10-50 fő végez, tehát az érintett 4 évfolyam kimeneti mennyisége 40-200 fő. Ehhez mérten a 40-60 fős minta kielégítő méretű lehetne.

A kiértékelés során korlátozottan precíz leírásra törekszem. Nem célom megmagyarázni, hogy miért vannak a dolgok úgy, ahogyan vannak, inkább kísérletek sorával jutnék el egy olyan eredményre, ami előremutató.

4. Irodalomjegyzék

1. BABBIE, Earl. A társadalomtudományi kutatás gyakorlata. Budapest, Balassi Kiadó, 2000.
2. NIEDDERER, K., & REILLY, L. (2010). Research practice in art and design: Experiential knowledge and organised inquiry [Editorial]. Journal of Research Practice, 6(2), Article E2. Innen: <http://jrp.icaap.org/index.php/jrp/article/view/247> Letöltve 2018.01.14
3. MOLNÁR, L. P. (2018). Féléves doktori beszámoló dolgozat, 2017-18 ősz